

สภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว ความมุ่งหวังด้านอาชีพและระดับสติปัญญาของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23

Family Living Conditions, Career Aspirations and Intelligence Quotients of High School Students in Schools of Educational Service Area Office 23

ไพบูรณ์ เกตวงษา¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพความเป็นอยู่ และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในครอบครัว 2) ศึกษาความมุ่งหวังด้านอาชีพในอนาคต และ 3) ศึกษาระดับสติปัญญาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวและความมุ่งหวังด้านอาชีพในอนาคต และ 2) แบบวัดระดับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เลือกแบบสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 1 ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จาก 37 โรงเรียน จำนวน 899 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน 2561 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 67.63 เพศชาย ร้อยละ 32.37 กลุ่มตัวอย่างเรียนสายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ร้อยละ 96.32 ส่วนสายการเรียนศิลป์-ภาษามีร้อยละ 3.68 2) ด้านสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 78.94 อาศัยอยู่กับญาติ ร้อยละ 19.59 และอาศัยอยู่ลำพัง ร้อยละ 1.47 การเดินทางมาโรงเรียน ส่วนใหญ่เดินทางด้วยรถจักรยานยนต์คิดเป็นร้อยละ 53.80 รองลงมาเดินทางโดยรถรับส่ง ร้อยละ 32.33 ค่าใช้จ่ายประจำวันต่อคนที่ได้รับ เฉลี่ยวันละ 53.62 (±22.77) บาท โดยส่วนใหญ่ได้รับจากบิดามารดา ร้อยละ 82.19 ส่วนที่เหลือได้รับจากญาติและอื่นๆ ร้อยละ 17.91 3) ด้านความมุ่งหวังอาชีพในอนาคต อาชีพที่กลุ่มตัวอย่างอยากเป็นมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพข้าราชการ (ครู ทหาร ตำรวจ) ร้อยละ 41.25 รองลงมาคือกลุ่มอาชีพเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ (แพทย์ พยาบาล เภสัชกร) ร้อยละ 27.36 ส่วนที่เลือกอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 34.15 3) ด้านระดับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญา เท่ากับ 99.27 (SD±13.32, range 139-73) แตกต่างกันไปตามสถานศึกษา

คำสำคัญ: สภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว, ความมุ่งหวังด้านอาชีพ, ระดับเชาวน์ปัญญา,
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

¹ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

ABSTRACT

The objective of this study is to 1) study living conditions and socioeconomic status in the family, 2) to study future career aspirations, and 3) to study intelligence of secondary school students in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 23. The research instruments consist of 1) Questionnaire on family living conditions and future career aspirations and 2) Intelligence Quotients (IQ) Test. The samples used in this study were randomly selected from Mathayom Suksa six students in room 1 studying in the first semester of the academic year 2018 from 37 schools, consisting of 899 people. Data were collected between June and September 2018. Data analysis was using percentage mean and standard deviation. Results 1) General information 67.63% was female, 32.37% were male, 96.32% of samples were science-mathematics program, and 3.68% were arts-language program. 2) Family living conditions. The sample group, 78.94% lived with their parents, 19.59% lived with relatives and 1.47% lived alone. Traveling to school most of them traveled by motorbike, accounting for 53.80%, 32.33% traveled by shuttle. Daily expenses per person received an average of 53.62 (\pm 22.77) baht, most of which were received from parents of 82.19%. The rest received from relatives and others. 2) Future career aspirations. The respondents, 41.25%, were government officer (teachers, military, police), 27.36% of the health sciences (doctors, nurses, pharmacists). 3) Intelligence. The sample group had an average intelligence of 99.27 (\pm 13.32) which varies by school.

Keywords: Family living conditions, career expectations, intelligence level,
Secondary Educational Service Area Office 23

บทนำ

สภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวมีความสำคัญส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ครอบครัวที่มีอิทธิพลสูงที่ส่งผลโดยตรงต่อตัวเด็ก โดยหากต้องการให้เด็กมีลักษณะนิสัยเป็นแบบไหน ต้องเริ่มต้นที่ครอบครัวก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อหล่อหลอมเด็กให้มีพื้นฐานจิตใจและนิสัยที่ดี สามารถเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปกติสุข (มนัท สุภประสิทธิ์, 2560)

ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วยปัจจัยเชิงกระบวนการภายในครอบครัว เช่น ความคาดหวังของบิดามารดาต่อการศึกษาของบุตร การใช้เหตุผลในการเลี้ยงดูบุตร ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างบิดามารดากับบุตรและรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว และรวมทั้งปัจจัยด้านจิตวิทยา เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และอัตมโนทัศน์เชิงการศึกษา (ดวงกมล คงเมือง, 2533; ปรีชา โยธี, 2551) ปัจจัยด้านกระบวนการในครอบครัว เช่น การเลี้ยงดูร่วมอยู่อาศัยใช้ที่พักอาศัย ซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์ของนักเรียนในรูปแบบพ่อแม่กับลูก หรือปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา กับหลาน รวมทั้งความสัมพันธ์ในหมู่ญาติมิตรนักเรียนที่อาศัยอยู่กับครอบครัวที่มีสัมพันธ์ภาพที่ดีนั้นจะมีโอกาสในการสนทนาพูดคุยอยู่เสมอ แสดงออกถึงความรักใคร่ปรองดอง ความห่วงใยซึ่งกันและกัน รวมถึงการปรึกษาร่วมกันเมื่อมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้น ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความช่วยเหลือด้านการเงินหรือจำนวนเงินที่ได้รับจากบุคคลสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประจำวัน มีส่วนสำคัญส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ในทางตรงกันข้าม หากสภาพครอบครัวที่นักเรียนอยู่อาศัยไม่สมบูรณ์พร้อม ขาดความอบอุ่นในรูปแบบครอบครัวที่เป็นสุขจะส่งผลต่อความเป็นอยู่ ความประพฤติ พฤติกรรมการแสดงออก รวมทั้งส่งผลต่อการศึกษาเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วย ปัจจัยอื่นๆ เช่น ระยะทางระหว่างบ้านและโรงเรียน และวิธีการเดินทางมาโรงเรียนมีส่วนส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

ความมุ่งหวังด้านอาชีพที่นักเรียนต้องการจะเป็นหรือต้องการประกอบอาชีพในอนาคตเป็นแรงขับเคลื่อนส่งเสริมให้เกิดความมุ่งมั่นในการศึกษาเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการเลือกอาชีพได้รับการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พบว่า ในการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต จะเลือกอาชีพที่สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตนเองและครอบครัว และเลือกอาชีพที่ให้ค่าตอบแทน/อัตราเงินเดือนสมเหตุสมผล และลักษณะของงานในอาชีพที่นักศึกษาเลือก (ไพรินทร์ บุญยสิริสกุล, 2559) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) เสนอกลุ่มสาขาวิชาและอาชีพจำแนกตามระบบการจำแนกมาตรฐานการศึกษานานาชาติ (International Standard Classification Of Education: ISCED) ออกเป็น 10 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู 2. กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา 3. กลุ่มสาขาวิชาจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ 4. กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ 5. กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ 6. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ 7. กลุ่มวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย 8. กลุ่มสาขาวิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และ 10. กลุ่มสาขาวิชาอื่นๆ

ระดับสติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญา (Intelligence Quotients: IQ) คือ ระดับความสามารถในด้านต่างๆ ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ การรับรู้ จดจำ วิเคราะห์ การใช้เหตุผล รวมไปถึงการนำความสามารถด้านต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ขึ้นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ดวงกมล คงเมือง, 2533) ความสามารถทางเชาวน์ปัญญา หรือ ความฉลาดของมนุษย์มีได้หลายแบบที่เรียกว่าเชาวน์ปัญญาหลายแบบหรือทั่วไปใช้คำว่าพหุปัญญา ซึ่งเป็นความสามารถที่บุคคลควรได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ ปรับตัว และมีชีวิตที่ประสบผลสำเร็จในสังคมของการเปลี่ยนแปลง (พัชรา พุ่มพชาติ, ม.ป.ป) การศึกษาเกี่ยวกับระดับสติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญาของเด็กไทยที่เก็บตัวอย่างทั่วทั้งประเทศในกลุ่มเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 - 11 ปี พบว่า มีค่าเฉลี่ย 103.1 ($\pm SD = 16.9$) (สมชาย จักรพันธ์ และคณะ, 2553) การสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญาเด็กนักเรียนไทยในระดับเขตสุขภาพที่ 8 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 7 จังหวัด สำรวจในปี พ.ศ. 2555 พบว่าผลการสำรวจในจังหวัดสกลนคร จากกลุ่มตัวอย่าง 983 คน พบว่ามีค่าระดับสติปัญญาเฉลี่ยเท่ากับ 93.74 (95%CL = 92.6 - 94.8) ศูนย์ปฏิบัติการศูนย์สุขภาพจิตที่ 8 (2561)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดว่า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม กำกับ ดูแลและติดตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา อีกทั้งดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 45 โรงเรียน กระจายอยู่ในแต่ละอำเภอทั้ง 18 อำเภอของจังหวัดสกลนคร มีบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561) คือ มีนักเรียนทั้งหมด 41,699 คน เป็นเพศชาย 17,812 คน และเป็นเพศหญิง 23,887 คน และมีครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนทั้งหมด 2,556 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23, 2561)

ปัญหาที่พบในปัจจุบันนี้ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 คือ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียนมีค่าอยู่ในระดับต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์โดยในช่วง 3 ปีล่าสุดคือ ในปี 2558-2560 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ย 4 วิชา เท่ากับร้อยละ 32.15 (ภาษาไทย ร้อยละ 43.22, ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 27.66, คณิตศาสตร์ ร้อยละ 25.45, วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 32.28) ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ค่าเฉลี่ย 5 วิชา เท่ากับร้อยละ 29.51 (ภาษาไทย ร้อยละ 44.05, ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 21.27, คณิตศาสตร์ ร้อยละ 19.78, วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 28.57, และ สังคมศึกษา ร้อยละ 33.86)

จากบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการจัดการศึกษา ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จึงพยายามหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง ยกระดับคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกโรงเรียนในสังกัด รวมทั้งผลการทดสอบในระดับต่างๆ ทั้งในผลการเรียนวิชาเรียนในระดับชั้นเรียน ผลการเรียนระดับโรงเรียน และผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน แนวทางหนึ่งที่ได้ดำเนินการคือ การดำเนินโครงการนี้เพื่อติดตามการจัดการศึกษาของครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อช่วยกระตุ้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้ ซึ่งโครงการนี้ได้ดำเนินการโดยบุคลากรในกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 การวิจัยนี้ได้ดำเนินการคู่ขนานกับโครงการนี้เพื่อติดตามการจัดการศึกษาของครูเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้ข้างต้น เพื่อศึกษาในมุมมองที่แตกต่างออกไปในการค้นหาหรือสำรวจต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนนี้ โดยได้เลือกศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อกระตุ้นนำร่องสร้างความตระหนักให้กับทั้งนักเรียนผู้ที่จะต้องเข้าสอบ ครูผู้สอนและโรงเรียนต้นสังกัด ให้ความสำคัญของผลการสอบและประโยชน์ที่ได้จากการเตรียมพร้อมการสอบวัดผลระดับชาติขั้นพื้นฐาน โดยเลือกใช้เครื่องมือที่สร้าง พัฒนาและปรับปรุงขึ้นมาโดยผู้วิจัย และผ่านการตรวจสอบเครื่องมือโดยคณะกรรมการจากสำนักงานเขตพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย 1) แบบสอบถามด้านสภาพความเป็นอยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ชื่อ-สกุล โรงเรียน ระดับชั้น เลขที่ เพศ อายุ โปรแกรมการเรียน บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด บุคคลที่ให้ที่พักอาศัย ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน วิธีการเดินทางมาโรงเรียน บุคคลที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน จำนวนเงินที่ได้รับเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประจำวัน และอาชีพหรือความมุ่งหวังที่จะเป็นในอนาคต และ 2) แบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาหรือไอคิว ได้มาจาก Open Source Psychometrics Project (<https://openpsychometrics.org>) ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 8 ตัวเลือก ใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในเชิงพื้นที่และเวลา (Space and Time) จำนวน 25 ข้อ เพื่อนำข้อมูลพื้นฐานด้านสภาพความเป็นอยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในครอบครัวของนักเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้นี้มาใช้ประกอบในการวางแผนการบริหารและการจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 สกลนคร และ 2) ศึกษา ระดับสติปัญญา หรือ ไอคิวของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 45 โรงเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561) มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนรวม 6,041 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่เลือกใช้ในการศึกษานี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 1 เหตุผลที่ต้องเลือกห้อง 1 เนื่องจากโรงเรียนทุกแห่งมีห้อง 1 เหมือนกันทุกโรงเรียน ส่วนห้องเรียนลำดับอื่นโรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งอาจจะมี กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนในสังกัดที่ได้ออกนิตเทศิตตามการจัดการศึกษาตามโครงการนิตเทศิตตามการจัดการศึกษาของครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อช่วยกระตุ้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้ ตามแผนปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเขต โดยเลือกได้จากโรงเรียนที่ออกนิตเทศิตตามจำนวน 37 โรงเรียน และมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 899 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 2.1 แบบสอบถามด้านสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว
- 2.2 แบบวัดระดับสติปัญญา (IQ Test) จำนวน 25 ข้อ

3. การดำเนินการวิจัย/การทดลอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีโครงการพัฒนา ปรับปรุงและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกคนในทุกโรงเรียนในสังกัด รวมทั้งยกระดับผลการทดสอบในระดับต่างๆ ทั้งในระดับวิชาเรียนในชั้นเรียน ผลการเรียนรู้ระดับโรงเรียนและผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานหรือโอเน็ตตามแผนปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเขต จึงได้ดำเนินโครงการออกนิตเทศิตตามการจัดการศึกษาของครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การศึกษานี้จึงได้ดำเนินการคู่ขนานไป เป็นการศึกษาเบื้องต้นข้อมูลพื้นฐานด้านสภาพความเป็นอยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในครอบครัวของนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งข้อมูลนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้เครื่องมือในการศึกษา 2 ฉบับ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในขณะที่ออกนิตเทศิตตามโรงเรียนเป้าหมายในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน 2561 ในการทำแบบวัดระดับสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่างจะต้องใช้เวลาสอบเท่ากันคือ 25 นาที โดยการจับเวลาเริ่มต้นสอบและกำหนดหยุดเมื่อหมดเวลา จากนั้นนำกระดาษคำตอบมาบันทึกคะแนนและเก็บรวบรวมข้อมูลในโปรแกรมไมโครซอฟ Excel 2007 เพื่อนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทุกรูปแบบจะผ่านการตรวจสอบการกระจายของข้อมูลด้วยแผนภาพกราฟโค้งปกติ และนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟ Excel 2007 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แจกแจงความถี่และร้อยละ ส่วนข้อมูลจำนวนเงินที่นักเรียนได้รับเป็นค่าใช้จ่ายรายวัน และระดับสติปัญญาใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำเสนอและแปลผลข้อมูลในรูปสถิติพรรณนาและตาราง

ผลการวิจัย

จากแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จากโรงเรียน 37 แห่ง จำนวน 899 ฉบับ มีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 1 โดยพบว่า 1) ด้านข้อมูลทั่วไป 1.1) ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงจำนวนร้อยละ 67.92 ส่วนเพศชายมีเพียง ร้อยละ 32.08 1.2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนสายการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 96.32 ส่วนที่เรียนในสายอื่นๆ มีเพียงร้อยละ 3.68 2) ด้านสภาพความเป็นอยู่และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า 2.1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาร้อยละ 77.53 กลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่กับปู่ย่า ตายาย ลุงป้าหรืออ่า ร้อยละ 19.24 พักอาศัยอยู่ลำพังและอื่นๆ ร้อยละ 3.22 กลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่ในจาก 5 จังหวัด 34 อำเภอ 131 ตำบล คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม บึงกาฬ มุกดาหาร สกลนคร และอุดรธานี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ภายในจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 95.11 กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่นอกเขตจังหวัดสกลนครมีเพียงร้อยละ 4.89

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป สภาพความเป็นอยู่และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 899 คน

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มเป้าหมาย (รวม)	899	100
1.1 เพศ ชาย	291	32.08
หญิง	608	67.92
1.2 สายการเรียน วิทยาศาสตร์-คณิต	864	96.11
สายอื่นๆ	35	3.89

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป สภาพความเป็นอยู่และภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 899 คน (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2. บุคคลที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ด้วย (รวม)	899	100.00
2.1 บิดา มารดา	697	77.53
2.2 ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา	173	19.24
2.3 อยู่ลำพัง	3	0.33
2.4 อื่นๆ	26	2.89
3. ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน รวม	899	100.00
3.1 ระยะทางไม่เกิน 2 กิโลเมตร	172	19.13
3.2 ระยะทาง 3 - 10 กิโลเมตร	547	60.85
3.3 ระยะทางมากกว่า 10 กิโลเมตร	180	20.02
4. วิธีการเดินทางมาโรงเรียน จำนวนรวม	899	100.00
4.1 จักรยานยนต์	482	53.62
4.2 รถรับส่ง	288	32.04
4.3 รถโดยสาร	46	5.12
4.4 เดิน	40	4.45
4.5 อื่นๆ	43	4.78
5. ผู้ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินรวม	899	100.00
5.1 บิดา มารดา	738	82.09
5.2 ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พี่	130	14.46
5.3 ลำพังด้วยตนเอง	1	0.11
5.4 อื่นๆ	30	3.34
6. จำนวนเงินที่ได้รับเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประจำวัน	53.62 (±22.77)	
7. ความมุ่งหวังในอนาคต จำนวนรวม	899	100.00
7.1 กลุ่มข้าราชการ (ครู ทหาร ตำรวจ)	356	41.25
7.2 กลุ่มสาธารณสุข (แพทย์ พยาบาล)	236	27.35
7.3 อาชีพอื่นๆ	307	34.15
8. ค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญา	99.27 (±13.32)	

3) ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะทางจากบ้านถึงในช่วง 3-10 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 60.85 กลุ่มที่ห่างมากกว่า 10 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 20.02 และกลุ่มที่อยู่ห่างโรงเรียนไม่เกิน 2 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 19.13 4) การเดินทางมาโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางมาโดยใช้รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 53.62 กลุ่มที่เดินทางมาด้วยรถรับส่ง คิดเป็นร้อยละ 32.04 กลุ่มที่เดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 5.12 ส่วนกลุ่มที่เดินทางมาโดยการเดินและอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 9.23 5) ด้านบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายประจำวัน ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างได้รับค่าใช้จ่ายจากบิดามารดาคิดเป็นร้อยละ 82.09 กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายจากปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 14.46 ส่วนที่หาเองโดยลำพังด้วยตนเองหรืออื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 3.45 6) กลุ่มตัวอย่างได้รับเงินค่าใช้จ่ายประจำวันเฉลี่ยคนละ 53.62 บาท ($\pm SD=22.77$; range=0-150) 7) อาชีพหรือความมุ่งหวังที่จะเป็นในอนาคต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกกลุ่มอาชีพข้าราชการ (ครู ทหาร ตำรวจ พุด อัยการ นิติกร) คิดเป็นร้อยละ 41.25% เฉพาะในกลุ่มนี้เลือกเป็นครูมากถึงร้อยละ 27.35 กลุ่มตัวอย่างที่เลือกอาชีพในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพและสาธารณสุข (แพทย์ พยาบาล ฯลฯ) คิดเป็นร้อยละ 27.35 และกลุ่มตัวอย่างเลือกกลุ่มอาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 34.15 8) ระดับสติปัญญา หรือไอคิว เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 99.27 (SD \pm 13.32)

อภิปรายผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนมากเป็นเพศหญิงร้อยละ 67.92 ส่วนในเพศชาย ร้อยละ 32.08 ซึ่งมีแนวโน้มของอัตราส่วนเป็นไปในแนวทางเดียวกับข้อมูลนักเรียนวันที่ 10 มิถุนายน 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ที่มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,736 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 61.84 นักเรียนเพศชาย 2,305 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.15 กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก

เรียนสายการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 96.32 ส่วนที่เหลือเรียนในสายอื่นๆ เป็นเพราะว่าในการ
สุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนนั้นได้เลือกนักเรียนห้องเรียน 6/1 เนื่องจากในทุกโรงเรียนมีห้องเรียน
ห้องที่ 1 ซึ่งหากเลือกห้องเรียนอื่นในบางโรงเรียนอาจจะไม่มีทำให้ต้องเลือกศึกษาในห้องเรียนนี้ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้ว
ห้องเรียน 1 มักจะจัดให้เป็นสายการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์เสมอ

2. ด้านสภาพความเป็นอยู่และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

2.1 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่กับบิดามารดามากถึงร้อยละ 77.53 อาศัยอยู่กับปู่ย่า ตา
ยาย ลุงป้าหรือน้าอา ร้อยละ 19.24 และอาศัยอยู่ลำพังและอื่นๆ ร้อยละ 3.22 ผลการศึกษานี้มีแนวโน้มคล้ายกับ
โครงการศึกษาสภาพการณ์ต้นทุนชีวิตนักเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ (สุริยเดว ทรีปาตี และคณะ, 2556) ซึ่งพบว่า
ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศไทยอาศัยอยู่กับบิดามารดาคิดเป็นร้อยละ 68 ส่วนที่เหลืออาศัย
อยู่กับญาติและอื่นๆ ส่วน ศลักษณา กิติทัศน์เสรี และคณะ (2552) ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของ
บิดามารดากับภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 พบนักเรียนอาศัยอยู่กับบิดามารดาคิดเป็นร้อยละ 56.3
ส่วนที่เหลืออาศัยอยู่กับญาติและอื่นๆ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง มีภูมิลำเนาอยู่ภายในจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 95.11 ส่วนที่เหลืออยู่นอกเขต
จังหวัดร้อยละ 4.89 โดยมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามระบุภูมิลำเนาใน 5 จังหวัด 34 อำเภอ 131 ตำบล
ประกอบด้วยจังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม บึงกาฬ มุกดาหาร สกลนคร และอุดรธานี โดยมีบางส่วนที่เดินทางมาศึกษา
ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชายแดนของจังหวัด และมีส่วนหนึ่งที่มาเรียนต่อที่โรงเรียนพิเศษคือโรงเรียนเตรียม
อุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสกลราชวิทยานุกูล

3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 80 มีระยะทางห่างจากบ้านถึงโรงเรียนในช่วงระยะทาง 3-10
กิโลเมตร ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีสถานศึกษาอยู่ใกล้บ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าอยู่ห่างมากกว่า 10 กิโลเมตรมีร้อยละ
20.02 อาจเดินทางมาเรียนจากต่างจังหวัดหรือมีภูมิลำเนาอยู่ภายในจังหวัดสกลนครแต่อาจจะไม่มีสภาพเพียงพอใน
การหาสถานศึกษาที่เป็นแหล่งเรียนรู้ต่างพื้นที่ที่ภูมิลำเนาทำให้มีระยะทางห่างไปจากสถานศึกษามาก

4. ด้านการเดินทางมาโรงเรียน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 80 มีระยะทางจากบ้านไม่
ห่างไกลจากสถานศึกษาไม่เกิน 10 กิโลเมตร อยู่ในวิสัยของการใช้รถจักรยานยนต์ในการเดินทาง ซึ่งมีมากถึงร้อยละ
53.62 และพบว่าจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่คนในชนบทนิยม (ชนัญญา ประสาทไทย, 2561) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่
เดินทางมาด้วยรถรับส่งมีร้อยละ 32.04 เนื่องจากได้รับความสะดวกสบายและความตรงต่อเวลาในการเดินทาง
(ฉัตรไชย ภู่อารีย์, 2561) ส่วนกลุ่มที่เดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 5.12 เป็นกลุ่มที่มีบ้านเรือนอยู่ใน
พื้นที่ใกล้กับถนนหรือแหล่งชุมชนที่สะดวกในการคมนาคม ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การเดินทางเท้าและวิธีการอื่นมา
โรงเรียนร้อยละ 9.23 อาจเป็นเพราะกลุ่มนี้มีบ้านพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้โรงเรียนมีระยะทางไม่ห่างไกลมาก

5. ด้านบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายประจำวัน ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างได้รับ
ค่าใช้จ่ายจากบิดามารดา ร้อยละ 82.09 เนื่องจากกลุ่มนี้อาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดาและถือเป็นหน้าที่โดยตรงของ
บิดามารดาที่ต้องให้การสนับสนุนด้านการเงินเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและใช้เพื่อการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับ
เงินค่าใช้จ่ายจากปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา และอื่นๆ ร้อยละ 14.46 ซึ่งมีบางส่วนที่เป็นเพียงผู้หยิบยื่นค่าใช้จ่าย
ประจำวันให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนผู้อยู่เบื้องหลังคือบิดามารดาของนักเรียน มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่หา
ค่าใช้จ่ายเองโดยลำพังด้วยตนเองหรืออื่นๆ ร้อยละ 3.45 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้อาจได้รับผลกระทบจากครอบครัวที่
เกิดปัญหาขัดแย้งหรือถูกทอดทิ้งจนต้องอาศัยอยู่ตามลำพังและไม่ยอมย่อท้อต่ออุปสรรค สามารถเผชิญชีวิตเข้มแข็ง
(ศิริรัตน์ แอดสกุล 2556)

6. ด้านเศรษฐกิจครอบครัว กลุ่มตัวอย่างได้รับเงินค่าใช้จ่ายประจำวันเฉลี่ยคนละ 53.62 บาท (SD=
22.77) อยู่ในช่วง 0-150 บาท ต่อวัน สำหรับเป็นค่าเดินทางและค่าอาหารกลางวัน พรนภา ปิยะรุจิรา (2558)
วิเคราะห์ผลกระทบของค่าใช้จ่ายครัวเรือนด้านการศึกษาต่อคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย พบว่า คุณภาพ
การศึกษาขึ้นอยู่กับรายจ่ายโรงเรียนและค่าใช้จ่ายครัวเรือน

7. ด้านอาชีพหรือความมุ่งหวังที่จะเป็นในอนาคต โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกกลุ่มอาชีพข้าราชการ
(ครู ทหาร ตำรวจ ทูต อัยการ นิติกร) คิดเป็นร้อยละ 41.25 เฉพาะในกลุ่มนี้เลือกเป็นครูมากถึงร้อยละ 27.35 กลุ่ม
ตัวอย่างที่เลือกอาชีพในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพและสาธารณสุข (แพทย์ พยาบาล ฯลฯ) คิดเป็นร้อยละ 27.35 และ

กลุ่มตัวอย่างเลือกกลุ่มอาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 34.15 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) เสนอกลุ่มสาขาวิชาและอาชีพจำแนกตามระบบการจำแนกมาตรฐานการศึกษานานาชาติ (ISCED) ออกเป็น 10 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มข้าราชการได้รับความนิยมน้อยถึงร้อยละ 27 เนื่องจากแนวโน้มของการเรียนเพื่อหางานให้ได้มีมากขึ้น อาชีพครูมีแนวโน้มถูกเลือกโดยเด็กไทยยุคดิจิทัลมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2562 อาชีพครูได้รับความนิยมในอันดับที่ 2 รองจากแพทยศาสตร์ ในการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (Line today, 2562) นอกจากนี้แรงจูงใจด้านอัตราเงินเดือนที่สูงมากและสวัสดิการด้านอื่นๆ ที่พร้อมสนับสนุนการดำเนินชีวิต จึงทำให้อาชีพครูได้รับการตอบรับจากเด็กไทยยุคใหม่ 8) ด้านระดับสติปัญญา หรือไอคิว ค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 99.27 (SD ± 13.32) โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 73 - 139 ซึ่งแตกต่างกันตามโรงเรียนที่สังกัด ค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญานี้พบว่ามีความแตกต่างกันไปในแต่ละเชื้อชาติ เช่น คนเอเชียตะวันออกมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 106 มีค่าสูงกว่าคนขาว ที่มีค่าเท่ากับ 100 และมีค่าสูงกว่าคนผิวสี ที่มีค่าเท่ากับ 85 (สุทธิพงษ์ ปังคานนท์, 2554) ซึ่งระดับสติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญาของเด็กไทยที่มีอายุระหว่าง 3-11 ปี มีค่าเฉลี่ย 103.1 (±SD = 16.9) (สมชาย จักรพันธ์ และคณะ, 2553) ในเขตสุขภาพที่ 8 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 7 จังหวัดสำรวจในปี พ.ศ. 2555 พบว่ามีระดับสติปัญญาในจังหวัดสกลนคร เท่ากับ 93.74 (95%CL = 92.6 - 94.8) (ศูนย์ปฏิบัติการศูนย์สุขภาพจิตที่ 8, 2561) อย่างไรก็ตาม แบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาหรือไอคิวที่ใช้ไม่ได้มาจาก Open Source Psychometrics Project <https://openpsychometrics.org> ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 8 ตัวเลือก ใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในเชิงพื้นที่และเวลา ซึ่งได้มาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ และผลคะแนนที่วัดได้จากกลุ่มตัวอย่างมีค่าใกล้เคียงกับระดับของสติปัญญาที่วัดด้วยเครื่องมือมาตรฐานของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยตรงที่อาจจะมียุทธศาสตร์ที่ต่างกัน ดังนั้นเครื่องมือวัดระดับสติปัญญาหรือไอคิวฉบับนี้จึงมีศักยภาพที่จะสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาเพื่อการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ควรต้องทำการศึกษาวิจัยด้านปัจจัยพื้นฐานทางครอบครัว และระดับสติปัญญาหรือไอคิวให้มากขึ้นเพื่อให้สามารถนำความรู้และเข้าใจข้อมูลพื้นฐานไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี หรือก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาด้านอื่น

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรไชย ภู่อารีย์. (2561). *โครงการศึกษาวิจัย: การขับเคลื่อนมาตรฐานความปลอดภัยรับส่งนักเรียน*. ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน (ศวปถ.)
- ชนัญญา ประสาทไทย. (2561). รถจักรยานยนต์: ปฏิบัติการบนท้องถนน. *วารสารธรรมศาสตร์*, 37(1); 92-109.
- ดวงกมล คงเมือง. (2533). *ผลกระทบทางครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาบดินทิต คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560. (2560, 29 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนพิเศษ 295 ง หน้า 13-18.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561. (2561, 7 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 218 ง หน้า 27-28.
- ปรีชา โยธี. (2551). *ปัจจัยด้านครอบครัว โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนในโครงการส่งเสริมความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรนภา ปิยะรุจิรา. (2558). *ผลกระทบของค่าใช้จ่ายครัวเรือนด้านการศึกษาต่อ คุณภาพการศึกษาในประเทศไทย*. ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พระมงคลสุตาคม (สิทธิชัย อติธมโม). (2560). ครูคือ พ่อแม่คนที่สองของศิษย์. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์* 4(1).
- พัชรา พุ่มพชาติ (ม.ป.ป) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

- ไพรินทร์ บุญญสิริสกุล. (2559). ความพึงพอใจในหลักสูตรและความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(2); 167-175.
- มนต์ สูงประสิทธิ์. (2560). “อิทธิพลครอบครัว” ส่งผลต่อ พฤติกรรมตอนโตเด็กจริงหรือไม่! *Rama Square ช่วงจิตคิดบวก*. วันที่ 13 มิถุนายน 60 สื่อสารองค์กร คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เข้าถึงเมื่อ 9 กันยายน 2561 <https://med.mahidol.ac.th/ramachannel/home/article/>
- ศลักษณา กิติทัศน์เศรษฐี, สุภาณี สนธิรัตน์ และ ทิพย์วัลย์ สุรินยา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดา มารดา กับภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4. *Rama Nurs*, 15(1): pp.36-47.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2556). สถานการณ์ครอบครัวไทย : กรณีศึกษาครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. *วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย*, 5(1); 17-45.
- ศูนย์ปฏิบัติการศูนย์สุขภาพจิตที่ 8. (2561). *สถานการณ์ระดับสติปัญญาเด็กนักเรียนไทย IQ เขตสุขภาพที่ 8*. เข้าถึงเมื่อ 9 กันยายน 2561 <http://www.mhc8.go.th/mhc8/>
- สมชาย จักรพันธุ์ อภิชัย มงคล บัณฑิต ศรีไพศาล วิมลรัตน์ วันเพ็ญ และ ปราณี ชาญณรงค์. (2553). สถานการณ์ระดับสติปัญญาเด็กไทย. *Journal of Mental Health of Thailand 2010*: 18(1). 14-23.
- สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต. (2550). *โครงการติดตามสภาวะอารมณ์ไอคิวและอีคิวของเด็กไทย IQ/EQ Watch*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- สุทธิพงษ์ ปังคานนท์. (2554). IQ ในมุมมองทางด้านพันธุศาสตร์. *กุมารเวชสาร Thai Pediatric Journal*, 18(2).
- สุริยเดว ทรีปาตี พรพรรณนิภา สังข์ทอง สิริวิมล ศาลาจันทร์. (2556). โครงการศึกษาสภาวะอารมณ์ต้นทุนชีวิตนักเรียนมัธยมทั่วประเทศ. *วารสารกุมารเวชศาสตร์*, p.36-43
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. (2561). *รายงานแผนปฏิบัติการประจำปี 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ เข้าถึงเมื่อ 9 กันยายน 2561 <http://www.sesarea23.go.th/web/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนะนำการศึกษาและชีวิต กลุ่มสาขาวิชาและอาชีพจำแนกตามระบบ International Standard Classification Of Education (ISCED)* เข้าถึงเมื่อ 9 กันยายน 2561 <http://guidance.obec.go.th/?p=1058>
- Line today. (2562). 5 อาชีพในฝันของเด็กไทยในยุคดิจิทัล. เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2562 <https://today.line.me/th/pc/article/5+อาชีพในฝันของเด็กไทย+ในยุคดิจิทัล+-+สอบเข้ามหาวิทยาลัยใช้คะแนนอะไรบ้าง-g1n812>
- Microsoft EXCEL2007. (2553) จาก <http://www.m2010thai.com/th/computer/microsoft-office-2007/microsoft-excel-2007.html>.
- Open Source Psychometrics Project. (2018). IQ Test. เข้าถึงเมื่อ 9 กันยายน 2561 <https://openpsychometrics.org>